

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/ ७८/२०१०
दिनांक - १.१२.२०१०

१. श्री.संजय रामहरी ठुबे
मु.सौंदाळा, पो.भेंडा,ता.नेवासा,
जिल्हा अहमदनगर.

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

१. जन माहिती अधिकारी तथा
प्रशासन अधिकारी, आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद,
अहमदनगर.

: प्रतिवादी : उपस्थित

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा
जिल्हा आरोग्य अधिकारी,
जिल्हा परिषद, अहमदनगर.

: उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद कार्यालयाकडे दि.०१/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ६(१) नुसार त्यांचा अर्ज दि. १६.१०.२००९ अन्वये माहिती अधिकारी, आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांचेकडे मौजे सौंदाळा, ता. नेवासा येथे गट नं. १०५/२ साठी श्री.अर्जुन नवले यांना स्टोन क्रशरसाठी आरोग्याचे सर्टीफिकेट दिले, त्याबाबत एकूण ५ मुद्यांवर माहिती मागितली आहे. जन माहिती अधिकारी तथा प्रशासन अधिकारी, आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी त्यांचे पत्र दि. १६.११.०९ नुसार अपिलार्थीना माहिती पाठविली. या माहितीने समाधान न झाल्याने, अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि.२६.११.०९ नुसार अपिलीय अधिकारी, जिल्हा परिषद, आरोग्य विभाग, अहमदनगर, यांचेकडे माहिती मुदतीत दिलेली नाही, तसेच नर्मदा स्टोन क्रशरचे बाबतीत आरोग्य परवाना, नुतनीकरण वगैरे ५ मुद्यांची पूर्तता न झाल्याचे नमूद करून, अपील दाखल केले आहे. सदरहू प्रकरणाची सुनावणी अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी दि.१९.१२.२००९ रोजी घेतली. त्या निर्णयात असे नमूद करण्यात आले आहे की, अपिलार्थीचा या प्रकरणी दि.१६.१०.२००९ रोजीचा मूळ अर्ज

जन माहिती अधिकान्यांच्या कार्यालयात दि.२०.१०.२००९ रोजी टपालाने प्राप्त झाला आहे. सदर अर्जान्वये मागितलेली माहिती जनमाहिती अधिकान्याने अर्जदारास दि.१६.११.२००९ रोजी दिली आहे. अशाप्रकारे सदरची माहिती ३० दिवसांच्या आत देण्यात आलेली असल्यामुळे माहिती देण्यास उशीर झाला, हे अपिलार्थीचे म्हणणे चुकीचे आहे. तसेच आरोग्य विषयक ना-हरकत प्रमाणपत्र देणे, त्याचे नुतनीकरण करणे, वगैरे संबंधात ज्यादा माहिती निर्णयात नमूद केली आहे. तसेच ना-हरकत प्रमाणपत्र देण्यासंबंधात तरतूद विस्तृत स्वरूपात अपिलार्थीना विषद करण्यात येऊन, अपील अमान्य करण्यात आले आहे. या निर्णयाने समाधान न झाल्याने, अपिलार्थी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ च्या कलम १९(३) नुसार आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. त्यामध्ये अपुरी व दिशाभूल करणारी माहिती दिल्याचे नमूद करून, जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांनी हेतुपूर्वक क्रशरची पूर्ण पाहणी न करता, प्रदुषण कायद्याचा भंग करणाऱ्या क्रशर मालकास अनुकूल असा अहवाल तयार करून शासनाची फसवणूक केली, अशाप्रकारची तक्रार करून, त्यातील बाबी विस्तृतपणे नमूद केल्या आहेत.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा प्रशासन अधिकारी, आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, अहमदनगर आणि जन अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी असा युक्तीवाद केला की, त्यांनी अपिलार्थीस जी माहिती पुरविली ती वेळेत पुरविली असून, प्रथम अपिलाच्या वेळेस त्यांना योग्य ते मार्गदर्शन करून विस्तृत माहिती दिली व जादाची कागदपत्रे पुरवीली आहेत. आज अपिलार्थी उपस्थित नसल्याने, त्यांचे म्हणणे ऐकूण घेणे शक्य झाले नाही. तथापि, अपिलार्थीचा कलम १९(३) खालील अर्ज हाच त्यांचा युक्तीवाद गृहित धरून सुनावणी पुढे घेण्यात आली. जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांनी पुढे असाही खुलासा केला की, उप प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, अहमदनगर यांचेकडून, मा.उच्च न्यायालय मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद येथे दाखल क्रि. रिट पिटीशन नं. ४५२/०८ चा संदर्भ देऊन, नर्मदा स्टोन क्रशर सौंदाळा, ता.नेवासा जि.अहमदनगर यांच्यामुळे अपिलार्थी व आसपासच्या परिसरातील लोकांना त्रास (nuisance to petitioners and other inhabitants of nearby locality especially hazards to crop/soil damage and health of petitioners & other in nearby locality) होतो. या बाबतीत अहवाल जिल्हा आरोग्य अधिकारी जिल्हा परिषद अहमदनगर यांचेकडून मागितला आहे. या तक्रारीच्या अनुषंगाने समक्ष पाहणी करून जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांनी महाराष्ट्र प्रदुषण नियामक मंडळास विस्तृत अहवाल त्यांचे पत्र दि. २.५.२००९ नुसार पाठविला आहे. या अहवालात, अपिलार्थीने दर्शविलेल्या आजाराच्या तक्रारी

ह्या खडी क्रशरच्या धुळीशी संबंधीत आहेत, असे आरोग्यदृष्ट्या वाटत नाही, असे नमूद केले आहे आणि पडताळणीचा मुद्देसूद अहवाल परीसराची समक्ष पाहणी करून पाठविला आहे. यावरुन असे दिसून येते की, या प्रकरणी अपिलार्थी यांनी मा.उच्च न्यायालय मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद येथे रिट पिटीशन दाखल केले आहे. जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांनी असेही सांगितले की, उप प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, अहमदनगर यांच्या पत्राप्रमाणे केलेल्या पाहणी अहवालाची प्रत अपिलार्थी यांना पुरविण्यात आली आहे. त्यानंतरही अपिलार्थी हे जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांचेशी पत्र व्यवहार करत होते व त्याला उत्तरे देतांना अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांनी एका पत्रात माहिती प्रश्नोत्तर स्वरूपात असल्याने, ती देणे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मध्ये अभिप्रेत नाही व त्यांच्या कार्यालयीन वेळेत उपस्थित राहून, आवश्यक असलेल्या कागदपत्रांच्या प्रती निरिक्षणास उपलब्ध करून देण्यात येतील, असे कळविले. जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांचे युक्तीवादावरुन असे दिसून येते की, त्यांनी अपिलार्थीचे समाधान करण्यासाठी बरेच प्रयत्न केले आहेत आणि मुख्य म्हणजे जन माहिती अधिकारी यांनी माहितीचे अधिकार अधिनियमातील कलम ७(१) नुसार विहित कालावधीत माहिती पुरविली आहे. उपरोक्त विवेचन पाहता, अपिलार्थीचे अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहे.

आदेश

१. अपील क्र.७८/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक
दिनांक ०१-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक.

प्रत:-

१. श्री.संजय रामहरी ठुबे, मु.सौंदाळा, पो.भेडा,ता.नेवासा, जिल्हा अहमदनगर.
२. जन माहिती अधिकारी तथा प्रशासन अधिकारी, आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
३. जनअपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
४. निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (इ) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/७९/२०१०
दिनांक:- ०१.१२.२०१०

१. श्री.श्रीकृष्ण बाबुराव सांबरे,
उंबरीबाळापूर, पो.आश्वी(बु.),
ता.संगमनेर, जिल्हा अहमदनगर.

: अपिलार्थी : उपस्थित

विरुद्ध

१. जन माहिती अधिकारी तथा
आगार व्यवस्थापक, संगमनेर,
जिल्हा-अहमदनगर.

: प्रतिवादी : उपस्थित

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा
विभाग नियंत्रक, राज्य परिवहन,
अहमदनगर.

: उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद कार्यालयाकडे दि.०६/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम कलम ६(१) नुसार त्यांचा अर्ज दि.०९.१०.२००९ अन्वये आगार व्यवस्थापक, संगमनेर यांचेकडून, सन २००० ते २००७ या कालावधीतील, त्यांच्याकडे ज्येष्ठ नागरिकांनी एस.टी. बसचे अर्धे तिकिटांचे पास मिळण्यासाठी दाखल केलेल्या कागदपत्रांच्या प्रतीच्या नकला मागितल्या आहेत. माहिती प्राप्त न झाल्याने त्यांनी त्यांचा अर्ज दि.१७.११.२००९ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा विभाग नियंत्रक, राज्य परिवहन, अहमदनगर यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले आहे.

जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दि.२०.१०.२००९ नुसार अपिलार्थीना यु.पी.सी.ने असे कळविले आहे की, अपिलार्थीने मागणी केलेली कागदपत्रे त्यांच्या कार्यालयात उपलब्ध नाहीत. कारण सदरची कागदपत्रे "क" वर्गात मोडत असल्याने, या कागदपत्रांची ५ वर्षांनंतर विलेवाट लावली जाते. प्रथम अपील अर्जावर अपिलीय अधिकारी तथा विभाग नियंत्रक, राज्य परिवहन, अहमदनगर यांनी अपिलाची सुनावणी घेतलेली दिसून येत नाही. तथापि, त्यांनी अपिलार्थीस त्यांचे पत्र दि.२५.११.२०१० नुसार असे कळविले आहे की, आगार व्यवस्थापक यांना आपणास हव्या असलेल्या माहितीबाबत सूचना देण्यात आल्या आहेत.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी यांनी असा युक्तीवाद केला की, आगार व्यवस्थापकांना त्यांचे सही शिकव्याने ओळखपत्रे निर्गमित करावयाचे अधिकार १ ऑगष्ट, २००० ते ऑक्टोबर २००० या कालावधीतच होते. तदूनंतर ज्येष्ठ नागरिकांना प्रवास भाडयामध्ये देण्यात येणा-या सवलतीसाठी तहसिलदारांनी दिलेले ओळखपत्र वापरण्यात येऊ लागले. जन माहिती अधिकारी यांनी प्रादेशिक व्यवस्थापक, नाशिक यांचे दिनांक २५/१०/२००० चे पत्राची प्रत उपलब्ध करून दिली. त्यात अशा सूचना आहेत की, जेष्ठ नागरीकांसाठी रा.प.च्या साध्या बसमध्ये प्रवास भाडयात सवलतीसाठी, वयाचा पुरावा म्हणुन निवडणूक आयोगाने दिलेले ओळखपत्र व ते नसल्यास संबंधित तहसिलदारांनी दिलेले फोटो लावून लॅमिनेशन केलेले ओळखपत्र वापरावे अशा महाराष्ट्र शासनाच्या सूचना आहेत. त्यामुळे नोव्हेंबर २००० नंतरची माहिती त्यांचेकडे उपलब्ध नाही. यावर अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, त्यांचेकडे रजिस्टर ठेवलेले असल्याने व त्या रजिस्टरमध्ये नोंदी असल्याने, त्याच्या प्रती मिळाव्यात. जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असे स्पष्टीकरण दिले की, असे रजिस्टर नाही. तसेच तहसिलदारांकडून निर्गमित झालेच्या सवलतीच्या कार्डाची/ओळखपत्रांची नोंद आगार व्यवस्थापकाकडे ठेवण्याबाबत कोणताही आदेश नाहीत. तसेच हे सवलतीचे कार्डस/ओळखपत्रे ज्येष्ठ नागरिक ती परस्पर वाहकांना दाखवितात व अर्धे तिकिटांची सवलत मिळवितात.

उपरोक्त विवेचन, जन माहिती अधिकारी यांचा युक्तीवाद व उपलब्ध कागदपत्रे पाहता, अपील निकाली काढण्यात येऊ खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र.७९/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

०१-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक.

प्रत:-

१. श्री.श्रीकृष्ण बाबुराव सांबरे, उंबरीबाळापूर, पो.आश्वी(बु.), ता.संगमनेर, जिल्हा अहमदनगर.
२. जन माहिती अधिकारी तथा आगार व्यवस्थापक, संगमनेर, जिल्हा-अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
३. जनअपिलीय अधिकारी तथा विभाग नियंत्रक, राज्य परिवहन, अहमदनगर. यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
४. निर्णय नस्ती.

